

4. Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо реформи міжбюджетних відносин: Закон від 28 грудня 2014 р., № 79-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/79-19#n164>

5. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи: Закон від 28 грудня 2014 р., № 71-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-19#n7>

6. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів: Закон від 23 листопада 2018 р., № 2628-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-19#n7>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-419-1-15>

SAFETY CULTURE DURING MINE ACTION

КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ В ПРОЦЕСІ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Bohdanov L. V.

*Postgraduate Student at the Department
of Public and Land Management
Classical Private University
ORCID ID: 0009-0009-2887-9321
Zaporizhzhia, Ukraine*

Богданов Л. В.

*аспірант кафедри публічного
управління та землеустрою
Класичний приватний університет
ORCID ID: 0009-0009-2887-9321
м. Запоріжжя, Україна*

Постановка проблеми. Поняття «культура безпеки» вперше з'явилося в процесі аналізу причин і наслідків Чорнобильської аварії, проведеного Міжнародним агентством з атомної енергії (МАГАТЕ). Було визнано, що однією з причин трагедії була відсутність культури безпеки. Перша Міжнародна консультативна група з ядерної безпеки при Генеральному директорі МАГАТЕ з характеристик культури безпеки і ряду характеристик діяльності організації і дій окремих осіб заявила, що було запропоновано визначення концепції, яка встановлює, що питання безпеки атомних електростанцій мають першорядне значення відповідно до їх важливості.

Аналіз останніх наукових досліджень та праць. Проблема в цій статті носять міждисциплінарний характер і зачіпають різні галузі наукової та практичної діяльності: управління, цивільний захист,

управління освітою, безпеку життєдіяльності. В процесі дослідження нами були розглянути наукові роботи В. В. Березуцького, Н. Л. Березуцької, В. В. Бегуна, Т. В. Іванової, Н. В. Кулалаєвої, О. Мойсеєнка, Л. В. Романова, Г. Ситника та інших.

Мета статті. Аналіз нормативного забезпечення формування культури безпеки протимінної.

Виклад основного матеріалу. Взагалі, поняття «культура» використовується в різних аспектах – це культура рослин, виробництва, археологічна культура і т.д. Що стосується культури суспільства, то під нею зазвичай розуміють сукупність людських досягнень в духовній сфері. У гуманітарних дослідженнях термін «культура» найчастіше відображає чітко визначене в часі і просторі суспільство, яке явно відрізняється за етнічним складом, рівнем технологічного розвитку, своєрідністю економічного і соціального життя.

У суспільстві культурні норми є обов'язковими і вказують на міру необхідності поведінки людини, які діють як очікування щодо майбутньої поведінки, контролює поведінку, яка відхиляється від норми.

Визначення «безпека» багатогранне. Воно обумовлено різними факторами: об'єктивними і суб'єктивними, соціально-психологічними і культурними, політичними і законодавчими, природними і технічними, макро - і мікроекономічними.

Слід зазначити, що рівень безпеки життя і діяльності людини визначається декількома зовнішніми і внутрішніми умовами, в тому числі визначальними:

1. Соціальні умови життя людини, ступінь його безпеки в охороні здоров'я, культурі, захисту дитинства, старості, інвалідності і т. д.;

2. Екологічні умови, що визначають рівень захищеності людини від впливу шкідливих факторів навколишнього середовища на здоров'я і перспективу подальшого життя;

3. Правові умови, що визначають рівень захищеності прав, свобод і обов'язків людини державою;

4. Матеріально-економічні умови, що визначають ступінь захищеності людини від бідності, задоволення звичайних потреб, таких як їжа, одяг, житло і т. д.;

5. Освітні та культурні умови, що надають можливість здобувати знання і навички для професійної діяльності та особистої самореалізації.

Культура безпеки як соціальний феномен представлена ідеологією, релігією, наукою (включаючи знання про безпеку людини і суспільства), мистецтвом, міфологією і спортом. У той же час, в своєму особистісному втіленні безпеку життя – це не те ж саме, що характеристика людини з його діяльністю. Безпечний спосіб життя - це

життя за законами безпеки (запобігання, мінімізація, подолання, ліквідація наслідків впливу шкідливих і небезпечних факторів). А культура особистої безпеки включає в себе кілька додаткових елементів – це і мотивація, і досвід самовдосконалення при підготовці до безпечного життя.

Так, український вчений Г. Ситник справедливо зазначає, що це не важливо, але безпека є відмінною рисою і необхідною передумовою для життєдіяльності, прогресивного розвитку і життєдіяльності охоронних об'єктів. Таким чином, була створена система, в якій національна безпека і, перш за все, підсистема управління цією підсистемою знаходять істотне відображення в сукупності національних цінностей і національних інтересів [3, с. 350-357].

Усвідомлення поточного стану безпеки кожної людини підводить суспільство до актуальності масштабного завдання з корекції існуючого ставлення до питань безпеки шляхом формування нової масової культури – культури безпеки, коли всі українці усвідомлено обирають певну позицію, набувають необхідних знань і навичок у сфері безпеки, і в той же час держава створює сприятливі умови для організму і підтримки здоров'я і працездатності. Таким чином, слід зазначити, що писані норми і правила – це ще не культура безпеки, а лише зовнішня ознака цивілізованості, тоді як культура – це рівень самосвідомості кожного співвітчизника і суспільства в цілому.

Основою формування культури безпеки є виховання і просвіта нового типу, які спрямовані на взаємодію людини з навколишнім середовищем, формування у нього нового світогляду, аналіз і оцінку існуючих небезпек і прогнозування безпосередніх і віддалених наслідків їх реалізації.

Зрозуміло, що метою формування культури безпеки початкового рівня є індивід як об'єкт більш високого рівня – трудовий колектив, підприємство і навіть вище суспільство і держава.

Таким чином, елементами, що формують культуру безпеки на цих рівнях, є: світогляд, норми поведінки і особистісні риси, здібності, цінності, готовність до безпеки (вміння, знання, досвід роботи), мотивація, прагнення, творчий досвід, самоконтроль, корпоративні цінності, обізнаність персоналу про питання безпеки, професійна етика і мораль, нормативно-правове регулювання і питання безпеки, громадська підготовка з адміністративних питань, традицій і цінностей безпеки життєдіяльності [1, с. 17-31].

Культура безпеки життєдіяльності населення - це сукупність цінностей, стандартів, моральних норм і кодексів поведінки, спрямованих на підтримку самодисципліни як способу підвищення рівня безпеки.

Поширення культури безпеки життєдіяльності серед дітей та молоді забезпечує формування, гарантує становлення та захист громадян спільно з центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику в галузі освіти і науки; участь команд-переможців у міжнародних заходах з цих питань.

Культура безпеки життєдіяльності населення повинна являти собою сукупність цінностей, стандартів, моральних норм і кодексів поведінки, спрямованих на підтримку самодисципліни як способу підвищення рівня безпеки.

Носієм культури безпеки є творча особистість, розумова діяльність якої втілюється в цінностях, нормах, знаннях, поведінці, установках по відношенню до оточуючих і навколишнього середовища. Це відбивається у використанні прийомів, методик і технологій побутового та професійного поведінки, які мінімізують певні ризики і загрози. Безпека людини – це цілісний фізичний, соціальний і психічний стан, що визначається внутрішніми (генетичне, фізичне і психічне здоров'я) і зовнішніми (природне, техногенне, штучне, соціальне середовище) факторами.

Необхідність спеціального цілеспрямованого формування культури безпеки пов'язана з активним розвитком і впровадженням нових технологій, збільшенням антропогенного навантаження на навколишнє середовище і людину, появою і поширенням нових видів небезпек (екологічних, інформаційних, релігійних, громадських, військових та ін.) [2, с. 238-241].

Висновок. Отже, особливість феномена «культура безпеки» полягає в тому, що, перш за все, це не тільки складова загальнолюдської культури, а й складова будь-якої спеціалізованої культури, і не слід забувати про існування аксіом про потенційні небезпеки будь-якої діяльності, навіть ті, які на перший погляд здаються абсолютно безпечними. Таким чином, заняття між людьми, які безпосередньо не пов'язані з причиною такої небезпеки, як технічні засоби, обумовлені соціальним забезпеченням. По-друге, культура безпеки виступає також як самостійна освіта, як особливий вид професійної культури представників професій, пов'язаних з ризиками для життя при виконанні професійних функцій (рятувальники, пожежники, військові і т.д.).

Література:

1. Моисеенко О. Культура безопасности : актуальность, сущность и проблемы. *Охрана праці (На допомогу спеціалісту з охорони праці)*. 2016. № 7. С. 17–31.

2. Романів Л. В., Пішак О. В., Бойчук Р. Р. Культура безпеки, як складова базової культури особистості. *Молодий вчений : наук. журн.* 2017. № 3.1. С. 238–241.

3. Ситник Г. Безпека як категорія і функція державного управління. *Вісник НАДУ.* 2004. № 1. С. 350–357.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-419-1-16>

**DEFINITION OF THE CONCEPT
“ECONOMIC SECURITY OF THE STATE”**

**ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ
«ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ»**

Barlit V. R.

*Postgraduate Student at the Department
of Public Administration
and Land Management,
Classic Private University
Zaporizhia, Ukraine*

Барліт В. Р.

*аспірант кафедри публічного
управління та землеустрою
Класичного приватного університету
м. Запоріжжя, Україна*

Відповідно до ЗУ „Про основи національної безпеки України” [1] економічна безпека – є складовою національної безпеки країни.

Як наголошують науковці: „ ... у найзагальнішому значенні під економічною безпекою варто розуміти найважливішу якісну характеристику економічної системи, що визначає її здатність забезпечувати незалежність національної економіки, її стабільність і стійкість, спроможність до постійного відновлення й самовдосконалення [2, с. 35].

Науковці підкреслюють, що поняття „економічна безпека” характеризується складною внутрішньою структурою, адже воно безпосередньо пов’язане зі станом стабільності держави, і, знаючи закономірність цього взаємозв’язку, можна діагностувати стан і направити певним чином розвиток держави, використовуючи ефективну модель державного управління. При нормальних умовах економічні загрози є зворотною стороною економічного виграшу й звичайною умовою діяльності в ринковому конкурентному середовищі [3, с.9]. Тобто, і навпаки, нестабільний стан в державі – негативно впливає на економічну безпеку, тим самим знижуючи конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, обмежуючи їх